EURÓPSKY PARLAMENT 2014 - 2019

Dokument na schôdzu

A8-0239/2015

22.7.2015

SPRÁVA

o podpore podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy
(2015/2006(INI))

Výbor pre kultúru a vzdelávanie

Spravodajkyňa: Michaela Šojdrová

PR_INI

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA....18

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI....21

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE 27

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o podpore podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy (2015/2006(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na články 165 a 166 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),

– so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej článok 14,

– so zreteľom na závery Rady z 12. decembra 2014 o výchove k podnikaniu v rámci vzdelávania a odbornej prípravy[1],

– so zreteľom na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod,

– so zreteľom na závery Rady z 20. mája 2014 o podpore podnikania mládeže v záujme posilnenia sociálneho začlenenia mladých ľudí[2],

– so zreteľom na závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave („ET 2020“)[3],

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013/C 120/01),

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia (2012/C 398/01),

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 28. júna 2011 s názvom Mládež v pohybe – podpora vzdelávacej mobility mladých ľudí[4],

– so zreteľom na uznesenie Rady z 27. novembra 2009 o obnovenom rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018)[5],

– so zreteľom na odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady 2006/962/ES z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie[6],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. júna 2013 s názvom Spoločne pre mladých ľudí Európy: Výzva na prijatie opatrení proti nezamestnanosti mládeže (COM(2013)0447),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. januára 2013 s názvom Akčný plán pre podnikanie 2020: Opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe

[1] Ú. v. EÚ C 17, 20.1.2015, s. 2.
[2] Ú. v. EÚ C 183, 14.6.2014, s. 18.
[3] Ú. v. EÚ C 119, 28.5.2009, s. 2.
[4] Ú. v. EÚ C 199, 7.7.2011, s. 1
[5] Ú. v. EÚ C 311, 19.12.2009, s. 1.
[6] Ú. v. EÚ L 394, 30.12.2006, s. 10.

(COM(2012)0795),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. novembra 2012 s názvom Prehodnotenie vzdelávania: investície do zručností na dosiahnutie lepších sociálno-ekonomických výsledkov (COM(2012)0669),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. decembra 2011 s názvom Vzdelávanie a odborná príprava v inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej Európe (COM(2011)0902),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. januára 2015 s názvom Podnikateľské vzdelávanie: cesta k úspechu,

– so zreteľom na publikáciu Komisie Sprievodca sociálnou Európou (Social Europe guide) z marca 2013 s názvom Sociálne hospodárstvo a sociálne podniky (Social Economy and Social Enterprises) (ISBN: 978-92-79-26866-3),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 28. apríla 2015 o opatreniach nadväzujúcich na vykonávanie bolonského procesu[1],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. septembra 2012 o vzdelávaní, odbornej príprave a stratégii Európa 2020[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 1. decembra 2011 o boji proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 12. mája 2011 o vzdelávaní v ranom detstve v Európskej únii[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 18. mája 2010 o kľúčových kompetenciách pre meniaci sa svet: realizácia pracovného programu Vzdelávanie a odborná príprava 2010[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 18. decembra 2008 o poskytovaní celoživotného vzdelávania pre znalosti, tvorivosť a inovácie – implementácia pracovného programu Vzdelávanie a odborná príprava 2010[6],

– so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie a stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A8-0239/2015),

A. keďže podnikanie mladých ľudí musí byť dôležitou neoddeliteľnou súčasťou politickej stratégie na podporu dnešnej generácie mladých ľudí, pokiaľ ide o ciele EÚ v oblasti rastu, zamestnanosti, vzdelávania a sociálneho začlenenia, a na zníženie nezamestnanosti mladých ľudí v EÚ;

[1] Prijaté texty, P8_TA(2015)0107.
[2] Ú. v. EÚ C 353 E, 3.12.2013, s. 56.
[3] Ú. v. EÚ C 165 E, 11.6.2013, s. 7.
[4] Ú. v. EÚ C 377 E, 7.12.2012, s. 89.
[5] Ú. v. EÚ C 161 E, 31.5.2011, s. 8.
[6] Ú. v. EÚ C 45 E, 23.2.2010, s. 33.

B. keďže podnikanie by sa malo chápať v jeho širšom zmysle ako schopnosť premieňať myšlienky na činy;

C. keďže v EÚ-28 bolo vo februári 2015 nezamestnaných 4,85 milióna mladých ľudí, čo je neprijateľne vysoké množstvo, a hoci nezamestnanosť mladých ľudí klesá – v porovnaní s februárom 2014 sa znížila o 494 000 – tento pokles je príliš pomalý;

D. vzhľadom na vysokú mieru nezamestnanosti mladých ľudí a skutočnosť, že rozpočtová konsolidácia by sa v členských štátoch, ktoré boli krízou zasiahnuté najviac, nemala vykonávať na úkor pracovných miest obsadených mladými ľuďmi; keďže mladí ľudia v dôsledku takejto vysokej miery nezamestnanosti čelia rastúcej chudobe a sociálnemu vylúčeniu, najmä mladí ľudia zo znevýhodnených a zraniteľných skupín; zároveň však uznáva a víta skutočnosť, že boli prijaté záväzky na urýchlenie procesu poskytovania prostriedkov členským štátom určených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ale vyzýva, aby Komisia prijala ešte silnejšie záväzky na riešenie tohto vážneho problému;

E. keďže jednou z príčin nezamestnanosti mladých ľudí a veľkého počtu voľných pracovných miest v EÚ je priepasť medzi vzdelávaním a odbornou prípravou a trhom práce, ktorá by sa mala riešiť aj tým, že mladí ľudia získajú kľúčové spôsobilosti vrátane zmyslu pre iniciatívnosť a podnikavosť, ktoré potrebujú, ak sa majú stať sebavedomými účastníkmi dnešnej znalostnej ekonomiky a spoločnosti;

F. keďže Európska únia prostredníctvom stratégie Európa 2020 a jej hlavných iniciatív „Nové zručnosti a nové pracovné miesta“, „Digitálna agenda pre Európu“, „Inovácia v Únii“ a „Mládež v pohybe“, ako aj jej cielenej podpory pre ženy podnikateľky a znevýhodnené a zdravotne postihnuté osoby propaguje zmysel pre iniciatívnosť a podnikavosť podporou podnikateľského ducha a s tým súvisiacich vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktoré môžu stimulovať konkurencieschopnosť a inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast;

G. keďže podnikanie je významnou hnacou silou hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest, pretože vytvára nové podniky a pracovné miesta, otvára nové trhy, posilňuje konkurencieschopnosť, zlepšuje produktivitu a inovácie, posilňuje konkurencieschopnosť Európy a vytvára bohatstvo, a malo by preto byť rovnako dostupné pre všetkých;

H. keďže podnikanie, a najmä sociálne podnikanie, je významnou hnacou silou sociálnej súdržnosti a udržateľnosti, ktorá môže oživiť hospodárstvo a zároveň zmierňovať chudobu, sociálne vylúčenie a ďalšie problémy spoločnosti;

I. keďže podnikanie, najmä pokiaľ ide o malé a stredné podniky (MSP), je oporným pilierom hospodárstva EÚ a predstavuje najvýznamnejší a primárny zdroj nových pracovných miest; keďže podnikateľský potenciál žien je nedostatočne využívaným zdrojom hospodárskeho rastu a pracovných miest;

J. keďže kultúry, ktoré uznávajú a oceňujú podnikateľské schopnosti a podnikateľské prístupy, ako sú tvorivosť, inovatívnosť, iniciatívnosť, premyslené riskovanie, nezávislé myslenie a identifikácia príležitostí, ako aj vodcovské kvality, tým podporujú tendenciu

nachádzať nové riešenia hospodárskych, sociálnych a environmentálnych výziev prostredníctvom začleňovania vedomostných zložiek v rámci vzdelávania, ktoré spájajú teóriu a prax, čím znižujú bariéry medzi podnikateľskými skúsenosťami a vzdelávaním; keďže je preto mimoriadne dôležité, aby sa tieto osobné schopnosti stali súčasťou vzdelávacieho systému a každodenného života na všetkých úrovniach;

K. keďže v niektorých členských štátoch začínajúce podniky (každého druhu vrátane sociálneho podnikania alebo podnikania na účely vlastného zisku) nie sú dostatočne uznávané ani považované za kariérnu dráhu a začínajúci podnikatelia majú v rámci systému vzdelávania len veľmi malú podporu;

L. keďže mladí podnikatelia čelia viacerým problémom a ťažkostiam vrátane nedostatku skúseností, vhodných zručností a nedostatočného prístupu k financiám a infraštruktúre;

M. keďže nedávne štúdie ukazujú, že podnikateľské kompetencie sa možno naučiť a že podnikateľské vzdelávanie, pokiaľ je správne navrhnuté, uskutočňované a prístupné pre všetkých, môže mať veľmi pozitívny vplyv na životy ľudí a ich zamestnateľnosť, ako aj na mieru zakladania nových podnikov a mieru prežitia podnikov;

N. keďže v záujme vyvodenia spoľahlivých záverov treba k posudzovaniu vplyvu podnikateľského vzdelávania pristupovať kriticky, pričom je zároveň potrebné vychádzať z dôveryhodných údajov a spoliehať sa na zavedené štatistické nástroje a techniky;

O. keďže vzdelávanie v oblasti podnikania by v záujme dosiahnutia sociálneho, inkluzívneho a udržateľného hospodárstva malo zahŕňať sociálny rozmer vrátane učenia o spravodlivom obchode, sociálnych podnikoch a alternatívnych obchodných modeloch, ako sú družstvá;

P. keďže podnikavosť zvyšuje možnosti mladých ľudí nájsť si zamestnanie, je zárodkom vlastností nevyhnutných na prekonávanie problémov v pracovnom a osobnom živote a pomáha pri predchádzaní zvyšovaniu chudoby a sociálneho vylúčenia; keďže ľahší prístup k mechanizmom mikrofinancovania môže pomôcť pri dosahovaní týchto cieľov;

Q. keďže vzdelanie a odborná príprava majú ako celok prvoradý význam, pokiaľ ide o osobný rozvoj každého jednotlivca, a preto musia byť tak dostatočne rozsiahle, aby mohli položiť základy celoživotného vzdelávania a prehlbovania vedomostí a osvojenia si prierezových zručností, ako aj dostatočne praktické, aby tak jednotlivcom umožnili vybudovať si skutočnú kariéru a viesť hodnotný pracovný aj súkromný život; keďže existuje priama súvislosť medzi úspešnou kombináciou týchto dvoch aspektov vzdelávania a znížením rizika nezamestnanosti mládeže;

R. keďže každý jednotlivec si môže osvojiť podnikateľského ducha a zručnosti, môže sa ich naučiť a rozvíjať ich; keďže každý typ a stupeň vzdelania zodpovedá konkrétnej príležitosti na vybudovanie určitých zručností a schopností pre podnikanie ako súčasť všeobecného osvojenia si najdôležitejších schopností;

S. keďže podnikateľské zručnosti sú prepojené s ďalším okruhom zručností, ako napríklad v oblasti IKT, riešenia problémov a finančnej gramotnosti, ktoré by sa mali podporovať;

T. keďže vzdelanie a odborná príprava majú rozhodujúci význam z hľadiska motivácie a možností mladých ľudí na to, aby začali vlastné podnikateľské projekty;

U. keďže vzdelávanie musí byť ako verejný statok plne inkluzívne a integrované prostredníctvom kladenia osobitného dôrazu na poskytovanie rovnakého prístupu študentom s rôznym sociálno-ekonomickým zázemím;

V. keďže vďaka znalosti cudzích jazykov môžu byť mladí ľudia lepšie kvalifikovaní podnikať na nadnárodnej úrovni;

W. keďže málo zastúpené a znevýhodnené skupiny potrebujú osobitnú pozornosť a podporu počas ich vzdelávania, a to tiež zapojením rodičov a komunít do vzdelávacieho procesu, ako aj pomoc pri zakladaní, prevádzkovaní alebo rozvoji ekonomickej činnosti alebo podniku;

X. keďže pre mladých ľudí je odborná príprava a vzdelávanie v oblasti podnikania, ako aj praktická skúsenosť s podnikaním prínosom, pomáha rozvoju ich zručností a talentu, umožňuje im nadobudnúť sebaistotu a prispieva k zakladaniu nových podnikov, uplatneniu na trhu práce a inováciám, keďže podnikanie je vo veľkej miere nedostatočne využívanou možnosťou, pokiaľ ide o mnohých mladých ľudí so zdravotným postihnutím;

Y. keďže sociálne a inkluzívne podniky sa aktívne podieľajú na inovačnom udržateľnom raste, podporujú väčšiu súdržnosť v rámci spoločnosti a miestnych spoločenstiev a môžu vytvárať pracovné príležitosti pre mladých ľudí vrátane tých mladých ľudí, ktorí sú sociálne zraniteľní a najviac vzdialení od trhu práce;

Z. keďže myšlienku začať podnikať nedotiahne do konca dostatočný počet ľudí, pričom žien podnikateliek je neúmerne menej než mužov podnikateľov (čo platí o to viac v prípade žien pochádzajúcich zo zraniteľných sociálnych skupín a vystavených dvojitej diskriminácii), a kým ženy podnikateľky sú v priemere vzdelanejšie ako muži podnikatelia, sú tiež aktívnejšie v menej inovatívnych a menej rozvíjajúcich sa sektoroch a v menších podnikoch, než v ktorých sú aktívni muži podnikatelia; keďže je nevyhnutné aktívne propagovať možnosti, ako prekonať faktory, ktoré ženy vo veľkej miere odrádzajú od zakladania nových podnikov alebo od intenzívnejšieho využívania výhod, ktoré sú s tým spojené[1];

AA. keďže komory združujúce remeselníkov, zástupcov priemyslu a obchodníkov ponúkajú v niektorých členských štátoch cielené programy na podporu začínajúcich podnikov;

AB. keďže vzdelávanie a odborná príprava patria najmä do kompetencie jednotlivých členských štátov a niektoré členské štáty ešte nevypracovali prierezovú politiku ani strategický prístup k podnikateľskému vzdelávaniu či školským osnovám a vyučovacím metódam zameraným na podnikanie; keďže nie všetci pedagógovia a vedúci pracovníci v oblasti vzdelávania v Európe sú dostatočne vyškolení v oblasti podnikateľského vzdelávania, či už prostredníctvom kontinuálneho profesijného rozvoja alebo

[1] Správa Komisie o pokroku v oblasti rovnosti žien a mužov v roku 2013 (SWD(2014)0142), publikácia Komisie o štatistických údajoch o podnikaní žien v Európe, september 2014.

počiatočnej odbornej prípravy, čo môže negatívne vplývať na možnosť zahrnutia podnikania do systémov vzdelávania[1];

AC. keďže pedagógovia by mali byť schopní spájať sa s podnikateľmi a vymedzovať vzdelávacie ciele v partnerstve s nimi a mala by sa im poskytnúť adekvátna podpora a zdroje na vykonávanie stratégií zameraných na študenta a na prispôsobovanie svojich metód výučby potrebám zraniteľných študentov;

AD. keďže neformálne a informálne vzdelávacie aktivity dopĺňajú a obohacujú formálne vzdelávanie o ponuku rôznych a hodnotných učebných skúseností, a preto by mali byť uznané za privilegované zdroje získavania a rozvíjania podnikateľských schopností;

AE. keďže formálne a informálne vzdelávanie môže zohrávať hlavnú úlohu pri rozvoji a udržaní podnikateľských zručností, najmä medzi marginalizovanými skupinami;

AF. keďže neformálne a informálne vzdelávacie aktivity sú zvlášť dôležité pre mladých ľudí s obmedzenými príležitosťami, pretože im poskytujú dodatočný zdroj vzdelávania a možnú cestu k formálnemu vzdelávaniu a odbornej príprave;

AG. keďže vyučovanie skúsenými podnikateľmi vytvára pozitívny obraz o podnikaní a uľahčuje začatie podnikania;

AH. keďže podnikanie vrátane sociálneho podnikania by sa malo začleniť do odbornej prípravy učiteľov a kariérnych poradcov;

AI. keďže národné systémy vzdelávania sa vyvíjajú rôznym tempom v závislosti od zmien na pracovnom trhu;

AJ. keďže cieľom programu Erasmus+, ktorý prebieha v období 2014 – 2015, je modernizovať vzdelávanie, odbornú prípravu a prácu s mládežou v celej Európe, a keďže tento program je otvorený vzdelávacím organizáciám, organizáciám odborného vzdelávania a mládežníckym a športovým organizáciám vo všetkých odvetviach celoživotného vzdelávania; keďže viac než 4 miliónom Európanov poskytne príležitosť študovať, zúčastniť sa na odbornej príprave, získať pracovné skúsenosti a zapojiť sa do dobrovoľníckej činnosti v zahraničí;

AK. keďže podnikanie už zohráva svoju úlohu v programe Erasmus+, pretože je jedným z očakávaných výsledkov opatrení v oblasti mobility;

AL. keďže je dôležité podporovať a povzbudzovať mobilitu mladých podnikateľov prostredníctvom programov, ako je Erasmus pre mladých podnikateľov (2009 – 2015), ktoré umožňujú mladým podnikateľom zúčastňovať sa na cezhraničných výmenách a učiť sa od skúsených podnikateľov prevádzkujúcich malé podniky, a vytvárajú tiež príležitosti na riešenie rodových rozdielov v oblasti podnikania; keďže je potrebné vyčleniť viac finančných prostriedkov na tieto programy s cieľom zvýšiť účasť mladých ľudí;

[1] Závery zo sympózia Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie, ktoré sa konalo v Budapešti a v Istanbule.

AM. keďže mladí ľudia inklinujú k samostatnej zárobkovej činnosti a až 45 % mladých ľudí vo veku 15 – 24 rokov uvádza, že by uprednostnilo tento druh zárobkovej činnosti[1];

AN. keďže podnikateľská komunita na miestnej, vnútroštátnej a európskej úrovni by sa mohla zapojiť výraznejšie, a to formou dobrovoľníctva založeného na zručnostiach, partnerstiev so vzdelávacími inštitúciami a spolupráce s tvorcami politiky;

AO. keďže značná pomoc prichádza aj zo strany organizácií občianskej spoločnosti (mimovládnych skupín, ako sú odbory, združenia zamestnávateľov a iné sociálne skupiny), a to o. i. prostredníctvom iniciatívy Junior Achievement – Young Enterprise Europe, ktorá poskytuje informálne a celoživotné vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti podnikania; keďže táto pomoc si vyžaduje väčšie uznanie, hoci nevedie nutne k získaniu oficiálneho diplomu; keďže táto pomoc prichádza aj zo strany podnikov poskytujúcich vlastnú odbornú prípravu;

Dôraz na podnikateľské zručnosti a schopnosti

1. uznáva úlohu celoživotného vzdelávania a medzinárodnej mobility ako kľúčových opatrení, ktorými Európa reaguje na globalizáciu a prechod na znalostné ekonomiky; poukazuje najmä na význam „zmyslu pre iniciatívnosť a podnikavosť", ktorý patrí medzi osem kľúčových kompetencií uvedených v odporúčaní s názvom Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie – európsky referenčný rámec, ktoré potrebujú všetci jednotlivci na osobné naplnenie a rozvoj, aktívne európske občianstvo a účasť, sociálne začlenenie a zamestnanie;

2. vyzýva členské štáty, aby podporovali podnikateľské zručnosti mladých ľudí prostredníctvom legislatívnych opatrení zameraných na zabezpečenie kvalitných stáži s dôrazom na kvalitné vzdelávanie a primerané pracovné podmienky ako nástroje na podporu zamestnateľnosti, ako sú navrhnuté v odporúčaní Rady o rámci kvality pre stáže;

3. zdôrazňuje potrebu širokého a jasného vymedzenia kľúčovej kompetencie „zmysel pre iniciatívnosť a podnikavosť", ktorá zahŕňa podnikavého ducha charakterizovaného proaktívnym prístupom, tvorivosť, schopnosť zavádzať inovácie a znášať riziká, plánovať a riadiť projekty s cieľom dosiahnuť príslušné ciele, ako aj predstavu, že jednotlivec si je vedomý kontextu svojej práce a je schopný využiť príležitosti, ktoré sa naskytnú, pokiaľ ide o podnikateľskú, ako aj zamestnaneckú činnosť (v druhom prípade ide o tzv. vnútorné podnikanie); svoju dôveru vkladá do kreatívnych priemyselných odvetví a podnikov zviazaných s kultúrou, ktoré dokážu upozorniť na podnikateľské príležitosti, najmä mladých ľudí;

4. pripomína, že tvorivé odvetvia patria medzi tie podnikateľské sektory, ktoré najviac rozvíjajú prenosné zručnosti ako tvorivé myslenie, riešenie problémov, tímovú prácu a vynaliezavosť;

5. zdôrazňuje potrebu širokého prístupu k podnikaniu ako súboru kľúčových prierezových schopností, ktoré slúžia osobným a pracovným cieľom;

[1] Európska komisia, Eurobarometer FL354 s názvom Podnikanie v EÚ a za jej hranicami, 9. januára 2013.

6. zdôrazňuje význam organizačných zručností v oblasti monitorovania a auditu; podporuje najmä rozvoj sociálneho a environmentálneho auditu ako inovatívneho nástroja na monitorovanie;

7. je presvedčený, že treba podporovať podnikateľské, ako aj prierezové a medziodvetvové zručnosti a spôsobilosti a rovnako zručnosti a spôsobilosti špecifické pre určité povolanie a pracovné miesto s cieľom zvýšiť mieru samostatne zárobkovo činných mladých ľudí a poskytnúť generácii mladých ľudí skutočnú príležitosť založiť si vlastné podniky a pomôcť samým sebe, ako aj spoločnosti ako takej;

8. je presvedčený, že ďalším nevyhnutným krokom je podrobne špecifikovať, ako možno rámec kľúčových kompetencií ďalej vhodne uplatňovať na všetkých jednotlivých stupňoch vzdelávania v oblasti podnikateľských schopností, a to začlenením podnikateľských vedomostí, zručností a prístupov ako výsledkov štúdia každého konkrétneho programu vzdelávania a učňovskej prípravy;

9. zdôrazňuje, že vyučovanie praktických podnikateľských zručností a podpora motivácie, iniciatívnosti a pripravenosti by spolu so zmyslom pre sociálnu zodpovednosť mali byť zaručené na všetkých stupňoch vzdelávania a vo všetkých typoch vzdelávania; domnieva sa, že s cieľom podporiť a uľahčiť chápanie študentov, pokiaľ ide o podnikateľský proces, a rozvíjať podnikateľského ducha by sa mali do školských osnov začleniť moduly základov financií, ekonomiky a podnikateľského prostredia, ktoré by sa mali doplniť o mentorstvo, tútorstvo a kariérne poradenstvo pre študentov vrátane znevýhodnených študentov; zdôrazňuje úlohu informálneho a nezávislého učenia vrátane dobrovoľníctva pri rozvoji podnikateľského ducha a zručností mladých ľudí;

10. vyzýva Komisiu, aby zdôrazňovala význam a úlohu rôznych foriem sociálneho podnikania, ktoré sú často pre mladých Európanov vhodným spôsobom získavania prvých skúseností pri podnikaní;

11. zdôrazňuje potrebu rozvíjať inovačné vyučovacie metódy, ktoré sú viac zamerané na účasť a sústredené na študentov s cieľom podporiť nadobúdanie súboru prierezových kompetencií potrebných na rozvoj podnikateľského zmýšľania;

12. odporúča, aby sa podporovalo podnikanie ako súčasť vysokoškolského vzdelávania a v projektoch absolventov, a to vrátane modelov sociálneho podnikania;

13. poukazuje na to, že podpora podnikania prostredníctvom vzdelávania môže významným spôsobom uspieť len vtedy, ak sú hospodárske a sociálne aspekty vyváženým spôsobom zohľadnené vo vzdelávacích stratégiách;

14. zdôrazňuje, že sociálne začlenenie a boj proti chudobe môžu uspieť predovšetkým vďaka sociálnemu podnikaniu, ktoré môže zvýšiť zamestnanosť, a nastavením podnikateľského zmýšľania, ktoré bude zásadne prínosné pre znevýhodnené osoby;

15. zdôrazňuje, že duálna odborná príprava a študijné programy sponzorované spoločnosťami sa osvedčili ako kľúčové pri odovzdávaní základných kompetencií spoločností v tých členských štátoch, v ktorých takéto programy fungujú;

16. nabáda na plnú angažovanosť a partnerstvo medzi všetkými zainteresovanými stranami, najmä miestnymi podnikateľskými organizáciami, podnikmi a vzdelávacími inštitúciami s cieľom vymieňať si najlepšie postupy a skúsenosti a zlepšiť podnikateľské zručnosti mladých ľudí a vzdelávanie v členských štátoch;

17. zdôrazňuje, že úzke prepojenie medzi odbornou prípravou spoločností a bežným vzdelávaním je úspešným modelom, ktorý by sa mal posilniť a podporovať v celej Európe a mimo nej;

18. vyzýva na užšiu spoluprácu so súkromným sektorom a so sociálnymi partnermi s cieľom podporovať kultúru podstupovania rizika, podnikavosti a inovácií (napr. prostredníctvom štrukturálnych záväzkov, ako sú mechanizmy súvisiace s inováciami a výmenou názorov);

19. je presvedčený, že úspešný rozvoj podnikateľských kompetencií je stále viac závislý od sprievodných mediálnych a digitálnych kompetencií a že tomuto vzájomnému vzťahu by sa mala venovať väčšia pozornosť pri vzdelávaní a odbornej príprave; zdôrazňuje, že je potrebné vybaviť všetkých mladých ľudí spôsobilosťami v oblasti IKT a prierezovými a podnikateľskými zručnosťami, ktoré im umožnia plne využívať potenciál digitálneho sveta, a pomôcť im tak pri vytváraní nových foriem rozvoja, sprostredkúvania a podpory podnikania, čo im umožní lepšie sa uchádzať o pracovné miesta, stať sa samostatne zárobkovo činnými, naučiť sa lepšie chápať správanie a potreby ich budúcich zamestnávateľov a prispieť k inovačným a konkurenčným schopnostiam organizácie zamestnávateľa;

20. zdôrazňuje, že podnikateľské kompetencie by sa mali celoživotne rozvíjať a zdokonaľovať, a to aj prostredníctvom pracovných skúseností a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia, a ich uznávanie by sa malo posilniť a podporovať, pretože prispieva k rozvoju kariéry;

21. uznáva, že v záujme zabezpečenia autentickosti vzdelávacieho procesu je kľúčovým prvkom vyučovania podnikania riadna príprava učiteľov, a najmä naliehavá potreba odbornej prípravy vysokej kvality;

22. vyzýva členské štáty, aby bojovali proti prekážkam, ktoré stoja v ceste mladým podnikateľom so zdravotným postihnutím, a to poskytovaním odbornej prípravy poskytovateľom služieb, ktorých povinnosti zahŕňajú podporu osôb so zdravotným postihnutím, a prispôsobovaním priestorov, v ktorých je podpora poskytovaná, aby boli dostupné pre tých, ktorí majú problémy s mobilitou;

23. poznamenáva, že presadzovaním spolupráce medzi stredoškolským a terciárnym vzdelávaním sa umožní intenzívnejší dialóg medzi mladými ľuďmi a podporia sa inovácie;

24. zdôrazňuje potrebu zlepšiť podnikateľskú kultúru v terciárnom vzdelávaní podporovaním a uľahčovaním vytvárania nových spoločností mladými ľuďmi na základe akademického výskumu (spoločnosti vzniknuté odštiepením, tzv. spin-offs), znižovaním byrokratickej záťaže súvisiacej so zakladaním takýchto spoločností a stanovením jasného a podporného regulačného rámca pre študentov – podnikateľov; domnieva sa, že v tejto súvislosti by školy a univerzity mali poskytovať čas, priestor a uznanie iniciatívam mladých ľudí, aby

im tak poskytli potrebnú dôveru pustiť sa do nových projektov, ktoré sa môžu neskôr ukázať ako prospešné pre zakladanie nezávislých podnikov; víta iniciatívy, ktoré odmeňujú mladých ľudí za ich úspešné podnikateľské projekty (napr. cena za najlepší študentský podnik roka); ďalej zdôrazňuje, že je dôležité, aby spoločnosti poskytovali mladým ľuďom šancu získať prvú priamu vnútropodnikovú pracovnú skúsenosť; opätovne zdôrazňuje, že na tento účel je potrebné podporovať návštevy podnikov a programy odborných stáží, vďaka čomu mladí ľudia získajú prehľad o svete podnikania;

25. zdôrazňuje, že podnikateľská komunita má zohrávať kľúčovú úlohu pri poskytovaní podnikateľského vzdelávania a odbornej prípravy súvisiacej s podnikaním a poskytovať vyučovanie založené na skúsenostiach, ktoré dopĺňa teoretické vzdelávanie mládeže;

26. zdôrazňuje dôležitú úlohu viacerých združení mladých podnikateľov, ktoré podporujú podnikanie v radoch mladých ľudí a ponúkajú im možnosť rozvíjať inovačné projekty a nadobudnúť podnikateľské skúsenosti a zároveň im poskytujú nástroje a potrebnú sebaistotu, aby sa sami pustili do podnikania;

Úloha inštitúcií EÚ – koordinačné, metodické a finančné nástroje

27. vyzýva Radu a Komisiu, aby v rámci svojich príslušných právomocí a v plnom súlade so zásadou subsidiarity vyvinuli pre vnútroštátne systémy vzdelávania metodickú podporu a metodické nástroje v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy súvisiacimi s podnikaním vrátane sociálneho podnikania a zaujala koordinovaný prístup, pričom vyzve orgány verejnej správy členských štátov, aby užšie spolupracovali so spoločnosťami s cieľom šíriť kľúčové faktory potrebné na zlepšenie podnikania; vyzýva Komisiu, aby zvýšila objem podpory pre mladých podnikateľov v rámci európskych investičných a štrukturálnych fondov;

28. vyzýva Radu a Komisiu, aby uplatňovali rodové hľadisko v súvislosti s metodikou, komunikáciou a finančnými nástrojmi s cieľom podporiť väčšie zapojenie dievčat a mladých žien do podnikania;

29. vyzýva Komisiu, aby zaviedla a posilňovala podnikateľské stáže a výmenné programy s cieľom poskytnúť mladým ľuďom príležitosti na získanie praktických skúseností a uľahčovať výmenu poznatkov a skúseností;

30. vyzýva Komisiu, aby vypracovala komplexnú stratégiu zameranú na rozvoj prierezových zručností, ako sú kritické myslenie, riešenie problémov, iniciatívnosť, spolupráca, osobná nezávislosť, plánovanie, vedenie a utužovanie tímu, a to na všetkých úrovniach a vo všetkých typoch vzdelávania a odbornej prípravy, s ohľadom na to, že sú prínosom pre širokú škálu povolaní a odvetví;

31. vyzýva Komisiu, aby kládla väčší dôraz na zlepšovanie rozvoja a posudzovania prierezových zručností vrátane podnikateľských a digitálnych kompetencií v rámci programu Erasmus+, a zdôrazňuje, že tento program by nemal byť jednostranne zameraný na kritériá zamestnateľnosti a mal by sa zachovať jednoduchý prístup k podnikateľským činnostiam, najmä v oblasti neformálneho vzdelávania a informálneho učenia; takisto vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti podporovala reformy politiky vzdelávania v členských štátoch a vypracovala pre členské štáty a EÚ ucelený politický

rámec;

32. vyzýva Komisiu, aby podporovala monitorovanie zručností v oblasti IKT, schopností riešiť problémy a finančnú gramotnosť; vyzýva Komisiu, aby v tejto oblasti uskutočnila longitudinálny výskum;

33. vyzýva Komisiu, aby podporovala partnerstvo medzi vzdelávacími inštitúciami a spoločnosťami, a to využívaním Európskeho fondu pre strategické investície, a najmä Európskeho sociálneho fondu, s cieľom podporiť v spoločnostiach vzdelávanie založené na praxi a podnikateľské kompetencie na národnej a miestnej úrovni;

34. vyzýva Komisiu, aby podporovala európsku sieť pre podnikateľské vzdelávanie, inšpirovanú Európskou sieťou pre vzdelávanie v oblasti podnikania (EE-HUB), zriadenou v máji 2015 a podporovanou európskymi organizáciami a ďalšími zúčastnenými stranami na európskej, vnútroštátnej a miestnej úrovni, ako aj vnútroštátnymi vzdelávacími orgánmi, ktorej cieľom bude zozbierať najlepšie postupy a uskutočňovať ich výmenu, aby ich mohli spoločne využívať vzdelávacie inštitúcie, vzdelávacie organizácie, inštitúcie odbornej prípravy, podniky, úrady a sociálni partneri;

35. vyzýva Komisiu, aby v kontexte svojej širšej stratégie celoživotného vzdelávania EÚ, globálnych stratégií EÚ a plánu Junckerovej Komisie zabezpečila ucelenú a účinnú koordináciu v oblasti podnikateľského vzdelávania;

36. navrhuje, aby Komisia zachovala vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti podnikania ako jeden z cieľov budúceho programu Erasmus+ v nasledujúcom finančnom období (po roku 2020), a to vo všetkých svojich činnostiach vrátane mobility, pričom by tento cieľ obsahoval tieto prvky:

    (i) dôkladné posúdenie vplyvu existujúcich opatrení na podporu podnikania prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy a prípadne ich prispôsobenie, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať vplyvu na nedostatočne zastúpené a znevýhodnené skupiny,

    (ii) presadzovanie lepšie vymedzených učebných osnov a nástrojov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, ktoré sa budú zameriavať na všetkých študentov a budú pozostávať z teoretických aj praktických modulov, ako sú študentské podnikateľské projekty;

    (iii podporu počiatočného vzdelávania pedagógov, učiteľov, pracovníkov s mládežou, školiteľov a vedúcich pedagogických pracovníkov a ich ďalšieho profesijného rozvoja a posilnenia právomocí v oblasti podnikateľského vzdelávania;

    (iv) podporu partnerstiev medzi vzdelávacími inštitúciami, podnikmi, neziskovými organizáciami, regionálnymi a miestnymi orgánmi a poskytovateľmi neformálneho vzdelávania s cieľom navrhnúť vhodné kurzy a poskytnúť študentom požadované praktické skúsenosti a príklady;

    (v) rozvoj zručností súvisiacich s podnikateľskými procesmi, finančnou gramotnosťou, gramotnosťou a zručnosťami v oblasti IKT, tvorivým myslením, tvorivosťou, tvorivým prínosom, riešením problémov a inovatívne orientovaným

myslením, sebadôverou, dôverou v nápady iných, schopnosťou prispôsobiť sa, utužovaním tímu, riadením projektov, posudzovaním rizík a podstupovaním rizika, ako aj s osobitnými obchodnými zručnosťami a znalosťami;

(vi) odstránenie všetkých fyzických a digitálnych prekážok, ktorým ľudí so zdravotným postihnutím naďalej čelia, pretože ich úplné začlenenie do trhu práce by mohlo mať kľúčový význam pre podporu udržateľnej a súdržnej kultúry podnikania;

(vii) poukazovanie na neformálne vzdelávanie a informálne učenie ako privilegované prostredie na získanie podnikateľských kompetencií;

37. vyzýva Komisiu, aby preskúmala a odstránila faktory, ktoré odrádzajú ženy od možnosti podnikania, pričom podporí najmä prístup k financovaniu a podporné služby pre mladé podnikateľky;

38. vyzýva Komisiu, aby koordinovala a podporovala výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi;

39. vyzýva Komisiu, aby podporila lepšiu spoluprácu a výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, ktoré už začlenili vzdelávanie v oblasti podnikania do svojich osnov a dosiahli väčší pokrok pri podpore podnikania mládeže, a členskými štátmi, ktoré sú stále na začiatku tohto procesu;

40. vyzýva Komisiu, aby do konca roka 2017 vypracovala „najlepší postup“ na rozširovanie podnikateľských schopností a podporu podnikania mladých ľudí v členských štátoch, predložila o tom správu Parlamentu a zohľadnila výsledky tejto práce pri hodnotení svojich vlastných postupov financovania;

41. vyzýva členské štáty, aby podporovali vzdelávanie v oblasti podnikania ako spôsob posilnenia prierezových kompetencií s cieľom umožniť študujúcim lepšie zosúladiť svoj osobný a pracovný život;

42. vyzýva Komisiu, aby podrobne sledovala konkrétne opatrenia prijaté členskými štátmi, ktorých cieľom je podporiť podnikanie mladých ľudí, aby venovala osobitnú pozornosť propagácii a zverejňovaniu informácií o výsledkoch a aby povzbudzovala a podporovala inštitúcie a organizácie vo výmene osvedčených postupov, nápadov, vedomostí a skúseností a vo vytváraní medziodvetvových strategických partnerstiev; nabáda Komisiu a členské štáty, aby vyvíjali kritériá, modely a spoločné nástroje a projekty na podporu podnikania mladých ľudí;

43. naliehavo žiada Komisiu, aby dohliadla na to, aby žiadne z opatrení zavedených členskými štátmi nepredstavovalo prekážku voľného pohybu pracovníkov a aby mladí ľudia, ktorí sa rozhodli vydať cestou podnikania, mohli rozvíjať svoju činnosť na území Európskej únie tam, kde to majú v úmysle;

Úloha členských štátov

44. vyzýva členské štáty, ako aj regionálne a miestne orgány, aby sa usilovali podporovať rozvoj odbornej prípravy na začatie a riadenie začínajúcich podnikov vrátane odborného

mentorstva, inkubátorov a akcelerátorov, projektov sociálnych podnikov pracujúcich s miestnymi komunitami, ako aj akéhokoľvek prostredia priaznivého pre podnikanie, ktoré mladým ľuďom uľahčí zakladanie nových podnikov a umožní im rýchle sa zotaviť v prípade zanechania štúdia alebo prvých neúspechov, čo prispeje k vytvoreniu pozitívnej kultúry podnikania, zabráni negatívnemu vnímaniu neúspechu v podnikaní a povzbudí opätovné pokusy, pričom sa bude osobitná pozornosť venovať pomoci znevýhodneným mladým ľuďom;

45. naliehavo žiada členské štáty, aby zabezpečili, aby mali naši mladí podnikatelia prístup k financiám, ktoré potrebujú, a aby boli podporovaní v každej fáze;

46. vyzýva členské štáty, ako aj regionálne a miestne orgány, aby na podporu vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti podnikania a rozvoj digitálnych zručností v oblasti podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni plne využívali zdroje zo štrukturálnych fondov EÚ, predovšetkým Európskeho sociálneho fondu;

47. vyzýva členské štáty, aby spolu s regionálnymi a miestnymi orgánmi využili všetky existujúce finančné zdroje na úrovni EÚ, napr. Európsky sociálny fond, európsku iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, program Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI), program Erasmus pre mladých podnikateľov a Program EÚ pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME), na presadzovanie a podporu iniciatív, ktorých zámerom je budovať účinnejšie a cielenejšie väzby medzi podnikmi a vzdelávacím sektorom;

48. vyzýva členské štáty, aby posilnili výmenu najlepších postupov, podporovali domáce aj cezhraničné partnerstvá a podporovali začínajúce podniky a prácu príslušných sietí malých a stredných podnikov a rozvojových agentúr;

49. nabáda členské štáty, aby zaviedli osobitné inovatívne metódy na odbornú prípravu učiteľov a mentorov v oblasti podnikania, aby im umožnili rozvíjať a podnecovať podnikateľské zručnosti a aby zvážili začlenenie podnikania do školských osnov;

50. vyzýva členské štáty, aby naďalej rozvíjali svoje systémy uznávania a validácie kompetencií získaných v rámci neformálneho vzdelávania a informálneho učenia tak, aby bol ich záväzok na rok 2018 dodržaný, s cieľom poskytnúť jednotlivcom príležitosť na preorientovanie sa a druhú šancu, ako aj podporovať sebapoznanie a ďalšie vzdelávanie;

51. vyzýva členské štáty, aby podporovali zapojenie súkromných partnerov do vzdelávania v oblasti podnikania prostredníctvom financovania alebo poskytovania odbornej prípravy ako aspektu uplatňovania svojej spoločenskej zodpovednosti;

52. vyzýva členské štáty, aby odstránili byrokraciu týkajúcu sa vykonávania podnikateľských plánov zo strany mladých ľudí a zvážili opatrenia v oblasti daňových úľav a opatrenia, ktoré by podporovali mladých ľudí pri realizácii ich vlastných podnikateľských nápadov; zdôrazňuje potrebu „bezpečnostných ventilov“ pre začínajúce podniky, ktoré zlyhali;

53. zdôrazňuje, že je potrebné riešiť finančné ťažkosti, ktorým čelia mladí podnikatelia,

uľahčovať im prístup k úverom a osobitným grantom, znižovať existujúce administratívne zaťaženie, vytvoriť regulačné prostredie a fiškálne stimuly, ktorými sa podporí rozvoj podnikateľských iniciatív mladých ľudí a oživí tvorba pracovných miest, s cieľom uľahčiť zakladanie podnikov a zabezpečiť stabilizáciu podnikateľských projektov mladých podnikateľov;

54. vyzýva členské štáty, aby proaktívne zlepšovali regulačné rámce a zjednodušovali administratívne postupy pre podniky, najmä MSP a sociálne podniky, podporovali ich a sledovali kvalitu postupov pri zamestnávaní v týchto podnikoch; pripomína, že sociálne a inkluzívne podniky vytvárajú udržateľné pracovné miesta, prispievajú k rozvoju spoločenstiev a pomáhajú presadzovať udržateľné prostredie a zabezpečovať sociálnu odolnosť v čase krízy;

55. žiada, aby verejné služby zamestnanosti zohrávali proaktívnejšiu úlohu pri poskytovaní pomoci a poradenstva podnikom, najmä mladým podnikateľom;

56. vyzýva členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby inovatívnym študentom poskytovali lepší prístup k štipendiám a programom mikropôžičiek, ako aj podporu, informácie, mentorstvo, multidisciplinárnu pomoc a platformy partnerského hodnotenia, aby mohli začať realizovať svoje podnikateľské plány alebo projekty, napríklad také, ktoré sú podporované z programu EaSI v rámci osi Mikrofinancovanie a sociálne podnikanie; vyzýva členské štáty, aby zjednodušovali prístup k pôžičkám a ich návratnosť, podporovali využívanie kolektívneho financovania, rozvíjali partnerstvá medzi miestnym hospodárstvom, podnikmi a univerzitami, posilňovali úlohu podnikov pri integrácii mladých ľudí na trh práce a konsolidovali medzinárodný Certifikát podnikateľských zručností ESP (Entrepreneurial Skills Pass) na rozličných školských a univerzitných stupňoch, najmä v rámci partnerstva s MSP; vyzýva členské štáty, aby v rámci univerzít presadzovali zavádzanie tzv. podnikateľských inkubátorov zameraných na udržateľný rozvoj a študijné odbory budúcnosti;

57. vyzýva členské štáty, aby zjednodušovali postupy pre nepodvodné skončenie podnikateľskej činnosti a vytvárali podporné prostredie pre odchod z podnikania, a tým vyslali mladým ľuďom jasný odkaz, že ich neúspech nebude znamenať prehru s celoživotnými následkami;

58. vyzýva členské štáty, aby viedli mladých ľudí k podnikaniu, a to prostredníctvom zjednodušenia projektového vyučovania vo vzdelávaní v rámci rôznych disciplín a v spolupráci s podnikmi;

59. vyzýva členské štáty, aby v rámci kariérneho poradenstva poskytovaného na úrovni stredoškolského a terciárneho vzdelávania presadzovali podnikanie ako pozitívnu kariérnu možnosť a aby riešili stigmatizáciu podnikania ako kariérnej voľby, ktorá je rozšírená v niektorých členských štátoch;

60. vyzýva členské štáty, aby zvyšovali informovanosť mladých ľudí so zdravotným postihnutím o samostatnej zárobkovej činnosti a zakladaní podnikov prostredníctvom opatrení, ako je presadzovanie kariérnej dráhy pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú už začlenené do trhu práce, a verejné uznávanie podnikateľov so zdravotným postihnutím;

Následné opatrenia

61. naliehavo vyzýva Komisiu, aby nadviazala na projekty Entrepreneurship360 (školy a OVP) a HEInnovate (vysokoškolské vzdelávanie) a ďalej rozvíjala prácu na nich;

62. vyzýva Komisiu, aby zahrnula opatrenia súvisiace so vzdelávaním v oblasti podnikania do ukazovateľov hodnotenia európskeho semestra, ktoré začne v roku 2016;

63. vyzýva Komisiu, aby Parlamentu do konca funkčného obdobia predložila hodnotiacu správu o pokroku dosiahnutom v oblasti podpory podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj o tom, do akej miery dokázala pomôcť členom zraniteľných sociálnych skupín;

64. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila koordináciu a spoluprácu na európskej úrovni pri systematickom hodnotení podnikateľských programov a činností s cieľom umožniť porovnateľnosť výsledkov, napríklad porovnanie rozličných modelov podnikania mládeže v členských štátoch a charakteristík mladých podnikateľov z hľadiska sociálno-demografických faktorov, ako sú vek, pohlavie a vzdelanie;

65. vyzýva Komisiu, aby podporovala spoluprácu v oblasti politík v celej EÚ, a žiada členské štáty, aby sa zapojili do výmeny osvedčených postupov;

66. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam členských štátov, a krajín EHP a Rade Európy.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Podpora podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy

Podnikanie mladých a s tým súvisiace „podnikateľské vzdelávanie“ je jedným z tém, ktoré si Európsky parlament zvolil, aby na ne výrazne upozornil z dôvodu ich relevantnosti a nedostatočného docenenia, a navrhol ďalšie kroky vpred. Touto správou chce Európsky parlament prispieť k napĺňaniu spoločných európskych cieľov v príslušnej oblasti prostredníctvom monitorovania kvality vzdelávania, výzvou na rýchlejšie šírenie inovácií zameraných na podnikateľské zručnosti a zdôraznením nevyhnutnosti metodickej a finančnej podpory na úrovni programov EÚ.

Podnikateľské vzdelávanie – prostriedok na podporu zamestnanosti

Európsky parlament v tejto správe zhŕňa doterajšie aktivity v oblasti podnikateľského vzdelávania, pripomína ciele vzdelávania a nevyhnutnosť jeho zamerania na praktické uplatnenie a zamestnanosť mladých ľudí. Správa sa zameriava na návrhy/odporúčania pre ďalší rozvoj podnikateľského vzdelávania a jeho podporu zo strany Európskej komisie, Rady a členských štátov. Európsky parlament si je vedomý obmedzenosti svojej pôsobnosti v oblasti politiky vzdelávania, ktorá je výlučnou kompetenciou členských štátov a v prípade ktorej je úloha EÚ len koordinačná.

Správa vychádza z aktuálnych sociálno-ekonomických údajov, ktoré ukazujú, že sociálna a ekonomická situácia občanov EÚ sa výrazne nezlepšuje. Hlavným problémom v tejto súvislosti zostáva vysoká miera nezamestnanosti mladých, ktorá v Európe dosahuje v priemere 22 % a v niektorých krajinách a regiónoch presahuje 50 %[1]. Zamestnanosť a rast sú kľúčovou prioritou európskej politiky a jedným z hlavných cieľov členských štátov[2]. Všeobecne sa vzdelávanie považuje za kľúčový nástroj napĺňania individuálnych potrieb občanov a za cestu k zlepšeniu ich životnej situácie.

Hlavné východiskové dokumenty pre podporu podnikateľského vzdelávania

Správa počíta s plnením oficiálnych dokumentov Rady, Komisie a Parlamentu, ktoré vytvárajú strategický, legislatívny a finančný rámec pre koordináciu a realizáciu vzdelávacích aktivít v EÚ. Je dôležité pripomenúť to, ako je vzdelávanie všeobecne, a osobitne podnikateľské vzdelávanie, chápané v aktuálnych dokumentoch a akú úlohu zohráva. *Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (Európa 2020)* považuje posilňovanie vedomostí a inovácií za podnet budúceho rastu a požaduje zlepšenie kvality vzdelávania. Podrobnejšiu predstavu o podporovaných cieľoch poskytujú *Závery Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020)*. Základnou zásadou tohto rámca je celoživotné vzdelávanie, ktoré prebieha vo všetkých prostrediach, či už ide o formálne a neformálne vzdelávanie a informálne učenie, a na všetkých úrovniach: od vzdelávania v ranom veku až po vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu a vzdelávanie dospelých. Strategickými cieľmi sú: 1. realizácia celoživotného vzdelávania a mobility, 2. zlepšenie kvality a efektivity vzdelávania a odbornej prípravy, 3. podpora spravodlivosti, sociálnej

[1] Pozri údaje Eurostatu z januára 2015 – http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6454659/3-07012015-AP-EN.pdf/f4d2866e-0562-49f5-8f29-67e1be16f50a.

[2] Pozri napríklad priority Junckerovej Komisie – http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/index_sk.htm.

súdržnosti a aktívneho občianstva, 4. posilňovanie tvorivosti a inovácie vrátane podnikavosti na všetkých úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy. Najaktuálnejším dokumentom, ktorý prijala Rada v decembri 2014, sú *Závery Rady o výchove k podnikaniu v rámci vzdelávania a odbornej prípravy (2015/C 17/02)*. Tento komplexný dokument maximálne nadväzuje na predchádzajúce práce a pretvára ich na konkrétne odporúčania pre Komisiu a členské štáty. Rada vychádza z definície podnikavosti použitej v *Odporúčaní o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie z roku 2006*[1]. Zdôrazňuje nutnosť preškolenia v podnikateľských zručnostiach všetkých žiakov, študentov a učňov, aby tak boli vybavení potrebným podnikateľským myslením a zručnosťami. Rada tiež vyzýva členské štáty na podporu začlenenia podnikateľských zručností do vzdelávacích programov, na využívanie bývalých absolventov – podnikateľov na odovzdávanie svojich skúseností študentom aj učiteľom, na vyhodnocovanie účinnosti podnikateľského vzdelávania, na podporu začínajúcich podnikov a podnikateľských inkubátorov, ako aj na mnohé ďalšie aktivity. Táto správa Európskeho parlamentu takisto vychádza zo zistení poslednej štúdie Európskej komisie: *Podnikateľské vzdelávanie: cesta k úspechu*[2]. Štúdia prináša údaje z porovnania 91 príkladov podnikateľského vzdelávania v 23 krajinách. Základným konštatovaním je to, že podnikateľské vzdelávanie funguje. Podnikateľom sa človek nenarodí, aj keď podnikavosť je nadaním. Výskumy dokazujú, že aj podnikateľské zručnosti je možné sa v priebehu vzdelávacieho procesu naučiť. Podnikateľské vzdelanie má preukázateľný pozitívny vplyv na jednotlivca: pomáha mu zväčšiť jeho kariérne ambície, vedie k vyššej zamestnanosti, zlepšuje podnikateľské zručnosti a postoje, vedie k zmene správania v zmysle väčšieho záujmu o podnikanie a kreatívneho myslenia, vedie k väčšiemu záujmu začať podnikať a dokončiť sekundárne vzdelávanie. Na úrovni inštitúcií vedie podnikateľské vzdelávanie k posilneniu podnikateľskej kultúry, k zvýšeniu činorodosti učiteľov a k väčšiemu zapojeniu rozhodujúcich činiteľov (zainteresovaných strán). Pozitívny vplyv na ekonomiku spočíva vo zvýšení počtu začínajúcich podnikov, zvýšenej miere dlhodobého prežitia a rozvoja podnikov, vo zvýšení inovačných aktivít absolventských firiem a vo väčšej zamestnanosti. Vplyv na spoločnosť spočíva v lepšej schopnosti ochrany jednotlivcov pred vylúčením a v návratnosti investícií, ktoré spoločnosť investuje do opatrení na podporu podnikateľského vzdelávania.

Dôraz na systematický prístup a využitie dostupných nástrojov

Európsky parlament uvedené konštatovania a odporúčania dopĺňa dôrazom na systematický prístup k podnikateľskému vzdelávaniu a k podpore podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy. Systematickosť spočíva vo výzve Európskeho parlamentu na vytvorenie európskej siete na účely spoločného využívania príkladov osvedčených postupov, ktorých je v tejto oblasti mnoho, vrátane medzinárodne osvedčenej dlhoročnej siete národných centier *Junior Achievement.* Európsky parlament sa obracia predovšetkým na Európsku komisiu, aby 1. pripravila metodickú pomoc vo forme vzdelávacích štandardov podnikateľského vzdelávania a podpory kurzov na zlepšenie kvalifikácie učiteľov ako metodickú pomoc členským štátom pri začleňovaní podnikateľského vzdelávania do vzdelávacích programov a aby 2. na tento účel vyčlenila konkrétne finančné nástroje v rámci programu ERASMUS+, pokiaľ možno už v tomto období, a pripravila legislatívny aj finančný rámec na obdobie po roku 2020. Európsky parlament požaduje systematické monitorovanie a hodnotenie výsledkov doterajších a budúcich aktivít v oblasti podnikateľského vzdelávania, jeho vplyvu na zamestnanosť a na rozvoj malého a stredného

[1] http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11090_cs.htm
[2] http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8056&lang=en.

podnikania vrátane využitia štúdií OECD. Európsky parlament požaduje aj správu Európskej komisie za obdobie 2014 – 2019 o plnení cieľov ET 2020 práve v oblasti podpory podnikateľského vzdelávania. Európsky parlament sa takisto obracia na členské štáty, aby sa usilovali o efektívne začlenenie podnikateľského vzdelávania do vzdelávacích programov a aby na tento účel využili dostupné finančné nástroje, napr. štrukturálne fondy EÚ.

Rozvíjanie podnikateľských zručností na všetkých úrovniach vzdelávania

Správa sa zmieňuje o podnikateľských zručnostiach na všetkých stupňoch vzdelávania a rozlišuje špecifickosť jednotlivých etáp. Úroveň primárneho a sekundárneho vzdelávania má rozhodujúci význam z hľadiska získania kľúčových kompetencií a dokončenie vyššieho sekundárneho vzdelania je zásadnou podmienkou úspešného uplatnenia na trhu práce vrátane podnikateľskej činnosti. Na úrovni terciárneho vzdelávania existuje veľmi široký priestor na rozvoj podnikateľských aktivít študentov a absolventov. Podnikateľské činnosti študentov a absolventov sú rozvíjané aj na inštitucionálnej úrovni, sú súčasťou dlhodobých zámerov rozvoja jednotlivých univerzít, pričom ide o činnosti špecifické pre príslušné odvetvie, ktoré využívajú výskumný, inovačný a tvorivý potenciál univerzít.

Podnikateľské vzdelávanie na všetkých úrovniach môže byť veľmi účinným nástrojom, pokiaľ ide o motiváciu mladých ľudí, ako aj o ich rozhodnutie vydať sa na dráhu vlastného podnikania a v tejto kariére aj uspieť. Prístup, ktorý podporuje u mladých ľudí o. i. kreativitu, schopnosť znášať riziko, zvládanie neúspechu a zodpovedné konanie, je dnes v Európe veľmi potrebný.

24.6.2015

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI

pre Výbor pre kultúru a vzdelávanie

k podpore podnikania mladých ľudí prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy (2015/2006(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Jana Žitňanská

NÁVRHY

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci vyzýva Výbor pre kultúru a vzdelávanie, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

A. keďže údaje o zamestnanosti mládeže v EÚ sú znepokojujúce, pričom miera nezamestnanosti mladých ľudí v niektorých krajinách EÚ je vyššia ako 50 %; keďže vzdelávanie zohráva prvoradú úlohu pri podpore sociálneho a pracovného začleňovania mladých a keďže podnikanie by sa malo považovať za prierezovú schopnosť a za ďalšiu možnosť vytvárania nových podnikov, a najmä ďalších pracovných príležitostí, čím pomáha znižovať nezamestnanosť mladých ľudí a podporovať ich uplatnenie na trhu práce;

B. keďže pre mladých ľudí je odborné vzdelávanie a príprava v oblasti podnikania, ako aj praktická skúsenosť s podnikaním obrovským prínosom, pomáha rozvoju ich zručností a talentu, umožňuje im nadobudnúť sebaistotu a prispieva k zakladaniu nových podnikov, uplatneniu na trhu práce a inováciám, keďže podnikanie je vo veľkej miere nedostatočne využívanou možnosťou pre mnohých mladých ľudí so zdravotným postihnutím;

C. keďže účinky a vplyv podnikateľských programov vo vzdelávaní potvrdzujú, že študenti, ktorí tieto programy absolvovali, po ukončení štúdia získali pracovné miesto rýchlejšie;

D. keďže podnikanie je jedným zo spôsobov, ako pomôcť mladým ľuďom nájsť si zamestnanie a poberať stabilný príjem;

E. keďže sa v stratégii Európa 2020 presadzuje hospodárstvo založené na vysokých úrovniach zamestnanosti, čím sa podporuje hospodárska, sociálna a územná súdržnosť; keďže súčasťou toho je aj silné sociálne hospodárstvo;

F. keďže družstvá zabezpečujú kvalitné pracovné miesta, ktoré nie je možné premiestniť, sú

otvorené pre všetkých o odolné voči kríze; keďže v porovnaní s inými typmi spoločností tieto podniky vďaka svojmu družstevnému modelu počas krízy zvýšili svoj obrat a stále rástli pri menšom počte bankrotov a prepúšťaní;

G. keďže sociálne podniky otvorené pre všetkých sa aktívne podieľajú na inovačnom udržateľnom raste, podporujú väčšiu súdržnosť v rámci spoločnosti a miestnych spoločenstiev a môžu vytvárať pracovné príležitosti pre mladých ľudí vrátane tých mladých ľudí, ktorí sú sociálne zraniteľní a najviac vzdialení od trhu práce;

H. keďže vyučovanie skúsenými podnikateľmi vytvára pozitívny obraz o podnikaní a uľahčuje začatie podnikania;

I. keďže mladí podnikatelia čelia viacerým problémom a ťažkostiam vrátane nedostatku skúseností, vhodných zručností a nedostatočného prístupu k financiám a infraštruktúre;

J. keďže neschopnosť využívať informačné a komunikačné technológie je v súčasnosti formou negramotnosti;

K. keďže možnosť jednoduchého a nepodvodného odchodu umožňuje investorom a podnikateľom úspešnejšie začať podnikať nanovo, zamestnať viac pracovníkov a dosahovať nižšie miery neúspešnosti;

L. keďže vďaka znalosti cudzích jazykov môžu byť mladí ľudia lepšie kvalifikovaní podnikať na nadnárodnej úrovni;

1. vyzýva členské štáty, aby spolu s regionálnymi a miestnymi orgánmi využili všetky existujúce finančné zdroje na úrovni EÚ, napr. Európsky sociálny fond, európska iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, program Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI), program Erasmus pre mladých podnikateľov a Program EÚ pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME), na presadzovanie a podporu iniciatív, ktorých zámerom je budovať účinnejšie a cielenejšie väzby medzi podnikmi a vzdelávacím sektorom, ktoré u mladých ľudí pestujú kultúru podnikania bez ohľadu na ich sociálno-ekonomické zázemie či rodovú príslušnosť, a tak ich povzbudzujú v rozvíjaní tvorivosti, iniciatívnosti a zmyslu pre zodpovednosť, a ktoré menia vnímanie, že podnikanie je posledná kariérna možnosť; žiada Komisiu, aby vyhodnotila skutočné využívanie týchto finančných zdrojov a zabezpečila ich ľahkú dostupnosť a jednoduché využívanie; zdôrazňuje, že sú potrebné investície do vzdelávania a infraštruktúry s cieľom riešiť digitálnu priepasť v Únii;

2. vyzýva členské štáty, aby urobili všetko pre to, aby zvyšovali informovanosť mladých ľudí o príležitostiach na zakladanie podnikov, a to prostredníctvom vhodných programov vzdelávania a odbornej prípravy zameraných na podnikanie a podporovaním individuálnych zručností, najmä digitálnych zručností a digitálnych riadiacich zručností, keďže ide o nevyhnutné nástroje pre podnikateľov v súčasnom hospodárskom a podnikateľskom prostredí; zdôrazňuje, že pracovná sila v podobe mladých ľudí so skúsenosťami, ktorí majú príslušné zručnosti, je rozhodujúca pre konkurencieschopnosť EÚ, vďaka čomu bude možné urýchliť proces hospodárskej obnovy a vytvárať pracovné miesta vo všetkých členských štátoch;

3. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odstraňovali prekážky podnikania s cieľom pomôcť mladým ľuďom premeniť ich kreatívne nápady na úspešné podnikateľské plány;

4. vyzýva členské štáty, aby bojovali proti prekážkam, ktoré stoja v ceste mladým podnikateľom so zdravotným postihnutím, a to poskytovaním odbornej prípravy poskytovateľom služieb, ktorých povinnosti zahŕňajú podporu osôb so zdravotným postihnutím, a prispôsobovaním priestorov, v ktorých je podpora poskytovaná, aby boli dostupné pre tých, ktorí majú problémy s mobilitou;

5. vyzýva členské štáty, aby aktívne zlepšovali regulačné rámce a zjednodušovali administratívne postupy pre podniky, najmä MSP a sociálne podniky, podporovali ich a sledovali kvalitu postupov pri zamestnávaní v týchto podnikoch; pripomína, že sociálne a inkluzívne podniky umožňujú tvorbu udržateľných pracovných miest, prispievajú k rozvoju spoločenstiev, presadzujú udržateľné prostredie a zabezpečuje sociálnu odolnosť v čase krízy;

6. žiada, aby verejné služby zamestnanosti zohrávali aktívnejšiu úlohu pri poskytovaní pomoci a poradenstva podnikom, najmä mladým podnikateľom;

7. zdôrazňuje, že je potrebné riešiť finančné ťažkosti, ktorým čelia mladí podnikatelia, uľahčovať im prístup k úverom a osobitným grantom, znižovať existujúce administratívne zaťaženie, vytvoriť regulačné prostredie a fiškálne stimuly, ktorými sa podporí rozvoj podnikateľských iniciatív mladých ľudí a oživí tvorba pracovných miest, s cieľom zabezpečiť stabilizáciu podnikateľských projektov mladých podnikateľov;

8. žiada, aby členské štáty podporovali družstevný model podnikania, ktorý spočíva v demokratickom spôsobe rozhodovania a umožňuje mladým ľuďom stať sa zodpovednými zamestnávateľmi, zamestnancami a spotrebiteľmi; pripomína, že družstvá a iné sociálne a inkluzívne podniky sú súčasťou európskeho sociálneho modelu a jednotného trhu, a preto si zaslúžia rozhodné uznanie a podporu, ako sa stanovuje v ústavách niektorých členských štátov a v rôznych základných dokumentoch Európskej únie;

9. žiada, aby členské štáty podporovali ekologické a udržateľné podnikateľské projekty;

10. vyzýva členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby pre inovatívnych študentov zlepšili dostupnosť a prístup k mikroštipendiám a k programom mikropôžičiek, spolu s podporou, informáciami, mentorstvom, multidisciplinárnou pomocou a platformami partnerského hodnotenia, s cieľom umožniť im začať realizovať svoje podnikateľské plány alebo projekty, napríklad také, ktoré sú podporované z EaSI v rámci osi Mikrofinancovanie a sociálne podnikanie; vyzýva členské štáty, aby zjednodušovali prístup k pôžičkám a ich návratnosť, podporovali využívanie kolektívneho financovania, rozvíjali partnerstvá medzi miestnym hospodárstvom, podnikmi a univerzitami, posilňovali úlohu podnikov pri integrácii mladých ľudí na trh práce a konsolidovali medzinárodný Certifikát podnikateľských zručností ESP (Entrepreneurial Skills Pass) na rozličných školských a univerzitných stupňoch, najmä v rámci partnerstva s MSP; vyzýva členské štáty, aby v rámci univerzít presadzovali zavádzanie tzv. podnikateľských inkubátorov zameraných na udržateľný rozvoj a študijné odbory budúcnosti;

11. zdôrazňuje potrebu zlepšiť podnikateľskú kultúru v terciárnom vzdelávaní podporovaním

a uľahčovaním vytvárania nových spoločností mladými ľuďmi na základe akademického výskumu (spoločnosti vzniknuté odštiepením, tzv. spin-offs), znižovaním byrokratickej záťaže súvisiacej so zakladaním takýchto spoločností a stanovením jasného a podporného regulačného rámca pre študentov – podnikateľov; domnieva sa, že v tejto súvislosti by školy a univerzity mali poskytovať čas, priestor a uznanie iniciatívam mladých ľudí, aby im tak poskytli potrebnú dôveru pustiť sa do nových projektov, ktoré sa môžu neskôr ukázať ako prospešné pre zakladanie nezávislých podnikov; víta iniciatívy, ktoré odmeňujú mladých ľudí za ich úspešné podnikateľské projekty (napr. cena za najlepší študentský podnik roka), ďalej zdôrazňuje, že je dôležité, aby spoločnosti poskytovali mladým ľuďom šancu získať prvú priamu vnútropodnikovú pracovnú skúsenosť, a opätovne zdôrazňuje, že na tento účel je potrebné podporovať návštevy podnikov a programy odborných stáží, vďaka čomu mladí ľudia získajú prehľad o svete podnikania;

12. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že v rámci ich vzdelávacích systémov vrátane programov odbornej prípravy sa bude klásť väčší dôraz na rozvíjanie prierezových podnikateľských kompetencií, zručností a vedomostí, najmä prostredníctvom výučby zručností IKT a cudzích jazykov už v prvých školských rokoch a neskôr počas sekundárneho a terciárneho vzdelávania prostredníctvom podpory učenia, ktorým sa vštepujú a rozvíjajú kompetencie potrebné pre profesiu podnikateľa, napr. tvorivosť, komunikačné zručnosti, riadenie podniku či účtovníctvo, a ktoré sa účinne sprostredkúva formou praktických skúseností z reálneho života; zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú učitelia pri presadzovaní podnikateľského zmýšľania medzi mladými ľuďmi a pri poskytovaní vhodných zručností a kvalifikácií, a zároveň vyzýva členské štáty, aby osobitnú pozornosť venovali zabezpečovaniu primeranej a špecializovanej odbornej prípravy učiteľov s cieľom zabezpečiť ich nepretržitý profesionálny rozvoj a rozšíriť príležitosti na vstup skúsených podnikateľov do vzdelávacieho procesu v úlohe učiteľov;

13. vyzýva Komisiu, aby podrobne sledovala konkrétne opatrenia prijaté členskými štátmi, ktorých cieľom je podporiť podnikanie mladých ľudí, aby venovala osobitnú pozornosť propagácii a zverejňovaniu informácií o výsledkoch a aby povzbudzovala a podporovala inštitúcie a organizácie vo výmene osvedčených postupov, nápadov, vedomostí a skúseností a vo vytváraní medziodvetvových strategických partnerstiev; nabáda Komisiu a členské štáty, aby vyvíjali kritériá, modely, spoločné nástroje a projekty na podporu podnikania mladých ľudí; víta programy Erasmus+ a Erasmus pre mladých podnikateľov, ktoré mladým ľuďom poskytujú príležitosť absolvovať štúdium a odbornú prípravu v zahraničí a nadobudnúť podnikateľské skúsenosti v iných členských štátoch; žiada Komisiu o zabezpečenie toho, aby podniky dodržiavali pravidlá uplatňovania týchto programov, ktorými sú chránené práva účastníkov, a aby tieto programy boli propagované na stredných školách a v inštitúciách odbornej prípravy a vysokoškolského vzdelávania;

14. vyzýva členské štáty, aby zjednodušovali postupy pre nepodvodné skončenie podnikateľskej činnosti a vytvárali podporné prostredie pre odchod z podnikania, a tým vyslali mladým ľuďom jasný odkaz, že ich neúspech nebude znamenať prehru s celoživotnými následkami;

15. vyzýva členské štáty, aby v rámci stredoškolského a vysokoškolského kariérneho poradenstva presadzovali podnikanie ako pozitívnu kariérnu možnosť a aby riešili stigmatizáciu podnikania ako kariérnej voľby, ktorá je rozšírená v niektorých členských

štátoch;

16. naliehavo žiada Komisiu, aby pozorne monitorovala konkrétne opatrenia zavádzané členskými štátmi s cieľom zabezpečiť, aby mali mladí ľudia, ktorí sa rozhodli pre podnikanie, rovnaké práva, pokiaľ ide o sociálnu ochranu (v súlade s odporúčaním MOP č. 2021), ako aj ochranu zdravia a bezpečnosť na pracovisku;

17. vyzýva členské štáty, aby zvyšovali informovanosť mladých ľudí so zdravotným postihnutím o samostatnej zárobkovej činnosti a zakladaní podnikov prostredníctvom opatrení, ako je presadzovanie kariérnej dráhy pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú už začlenené do trhu práce, a verejné uznávanie podnikateľov so zdravotným postihnutím;

18. vyzýva členské štáty, aby podporovali sponzorstvo zacielené na mladých podnikateľov, čo im umožní čerpať zo skúseností a podpory skúsenejších kolegov;

19. vyzýva členské štáty, aby viedli mladých ľudí k podnikaniu, a to prostredníctvom zjednodušenia projektového vyučovania vo vzdelávaní v rámci rôznych disciplín a v spolupráci s podnikmi;

20. naliehavo žiada Komisiu, aby dohliadla na to, aby žiadne z opatrení zavedených členskými štátmi nepredstavovalo prekážku voľného pohybu pracovníkov a aby mladí ľudia, ktorí sa rozhodli vydať cestou podnikania, mohli rozvíjať svoju činnosť na území Európskej únie tam, kde to majú v úmysle;

21. zdôrazňuje dôležitú úlohu množstva združení mladých podnikateľov, ktoré podporujú podnikanie v radoch mladých ľudí a ponúkajú im možnosť rozvíjať inovačné projekty a nadobudnúť podnikateľské skúsenosti a zároveň im poskytujú nástroje a potrebnú sebaistotu, aby sa sami pustili do podnikania.

22. vyzýva k užšej spolupráci so súkromným sektorom a so sociálnymi partnermi s cieľom podporovať riskovanie, podnikateľskú a inovačnú kultúru (napr. prostredníctvom štrukturálnych záväzkov, ako sú mechanizmy súvisiace s inováciami a výmenou názorov);

23. poznamenáva, že presadzovaním spolupráce medzi stredoškolským a terciárnym vzdelávaním sa umožní intenzívnejší dialóg medzi mladými ľuďmi a podporia sa inovácie;

24. vyzýva Komisiu, aby preskúmala faktory, ktoré odrádzajú ženy od toho, aby sa rozhodli pre podnikateľskú kariéru, a aby zabezpečila, že v rámci vzdelávacích systémov, ako aj pridružených opatrení a činností, sa bude vyvíjať aktívna snaha o rodovú rovnosť.

[1] Medzinárodná organizácia práce (MOP), odporúčanie k minimálnym úrovniam sociálnej ochrany, 2012 (č. 202).

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	23.6.2015
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 39 –: 2 0: 10
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Yana Toom, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Tamás Meszerics, Csaba Sógor, Helga Stevens, Monika Vana, Tom Vandenkendelaere
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Flavio Zanonato, Branislav Škripek

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	14.7.2015
Výsledok záverečného hlasovania	+: 19 –: 7 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Silvia Costa, Damian Drăghici, Angel Dzhambazki, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Theodoros Zagorakis, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	György Hölvényi, Ilhan Kyuchyuk, Ernest Maragall, Martina Michels, Marlene Mizzi
Náhradník (čl. 200 ods. 2) prítomný na záverečnom hlasovaní	Tim Aker